

Факултет: ФАКУЛТЕТ ПО ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ И МЕНИДЖМЪНТ
Катедра: МЕНИДЖМЪНТ В СЪОБЩЕНИЯТА
Професионално направление: 3.7. АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ
Специалност: МЕНИДЖМЪНТ В ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИТЕ И ПОЩИТЕ
Образователно-квалификационна степен: БАКАЛАВЪР

ОПИСАНИЕ НА ЛЕКЦИОНЕН КУРС

- 1. Наименование на курса:** УПРАВЛЕНИЕ НА ПОЩЕНСКИ МРЕЖИ И СИСТЕМИ
- 2. Код на курса:** 47.1.6.6.46
- 3. Вид на курса:** задължителен
- 4. Ниво:** бакалавър
- 5. Година на изучаване:** трета
- 6. Семестър:** шести
- 7. Брой кредити:** 6
- 8. Име на лектора:** гл. ас. д-р Анна Оцетова
- 9. Резултати от обучението за дисциплината:**

Целта на курса е да даде на студентите в систематизиран вид знания за принципите на управление на пощенските мрежи и системи. Специално внимание е обърнато на националната пощенската система и принципите за изграждане на пощенската мрежа. Основен акцент е поставен нормативните изисквания за достъп на националната пощенска мрежа и достъпът до елементи на инфраструктурата.

Студентите, приключили обучението си по дисциплината, трябва да придобият:

Основни знания за принципите на управление на пощенските мрежи и системи; спецификата на националната пощенска система; основните принципи за изграждане на пощенската мрежа; спецификата на пощенските процеси; показателите за плътност на пощенската мрежа и основните стандарти и нормативи за прохождение на потоците в пощенската мрежа.

Практически умения за решаване на аналитични, методически и практически задачи и казуси от реалната стопанска практика на пощенските оператори, свързани с управлението, организацията, развитието и териториалното разположение на пощенските звена.

Компетенции: След приключване на курса студентите, успешно завършили курса, трябва да са усвоили основните принципи за управление на пощенските мрежи и системи; нормативните изисквания за достъп до пощенската мрежа и инфраструктура; стандартите и нормативите за прохождение на потоците в пощенската мрежа, както и възможностите за оптимизиране на пощенската мрежа посредством приложението на информационните и комуникационни технологии и съвременни управленски подходи.

10. Начин на преподаване:

Начинът на преподаване е в лекционна и дискуссионна форма, според спецификата на разглежданата материя. Акцентът е поставен на фундаменталните въпроси на управлението на пощенските мрежи и системи, като в учебните занятия се използва мултимедия и специализиран софтуер.

11. Предварителни изисквания:

Студентите следва да имат задълбочени познания в областта на управлението на инфраструктурните отрасли и организацията и управлението на пощенските услуги. От съществено значение са знанията придобити по дисциплините Динамична макроикономика, Основи на операционното управление, Икономика на съобщенията, Организация и управление на пощенските услуги, Логистичен мениджмънт, Международна логистика и Иновации и технологично развитие в съобщенията.

12. Съдържание на курса:

Същност и значение на пощенските услуги, като услуги от общ икономически интерес. Същност на пощенската система. Нормативни изисквания за достъп до пощенски услуги. Достъп до националната пощенска мрежа. Връзката на пощенската система с икономическо-географска характеристиката и административно-териториалното деление на страната.

Единна индексация на населените места в Република България. Същност на пощенската мрежа. Инфраструктурни елементи и съоръжения. Функции на инфраструктурните елементи. Принципи на изграждане на пощенската мрежа. Организацията, развитието и териториалното разположение на пощите в различните региони в Република България. Видове пощенски звена. Основни пощенски процеси. Събиране на пощенски пратки. Транспорт. Сортиране – същност, видове и нива. Доставка на пощенски пратки. Достъп до елементи на пощенската мрежа. Показатели за плътност на пощенската мрежа. Структура на пощенската мрежа. Конкуренция между пощенските оператори на база достъп до мрежата на националния пощенски оператор. Достъп до елементи на пощенската инфраструктура. Значение на различните видове транспорт за работата на пощенския сектор. Сортировъчна мрежа. Капацитет на сортировъчните центрове. Възможности за автоматизация на процеса на сортиране. Стандарти и нормативи за прохождението на потоците в пощенската мрежа. Възможности за оптимизиране на пощенската мрежа. Мрежа на международните пощенски съобщения.

13. Библиография:

Основна литература:

1. ЗАКОН ЗА ПОЩЕНСКИТЕ УСЛУГИ, В сила от 01.08.2000 г., Обн. ДВ. бр.64 от 4 Август 2000 г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2016 г., доп. ДВ. бр.97 от 5 Декември 2017.
2. Актуализирана Секторна пощенска политика на Република България до 2018.
3. Всемирна пощенска конвенция, Обн., ДВ, бр. 3 от 13 януари 2015.
4. Всемирен пощенски съюз. Актове. Правилници, <http://www.upu.int/en.html>
5. ДИРЕКТИВА 97/67/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 15 декември 1997.
6. ДИРЕКТИВА 2002/39/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 10 юни 2002.
7. ДИРЕКТИВА 2008/6/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 20 февруари 2008.
8. Borsenberger, C., Joram, D., Roy, B., How many outlets if the USP does not face any USO? A cross-country comparison, Reinventing the Postal Sector in an Electronic Age, Advances in Regulatory Economics series, Edited by Michael A. Crew and Paul R. Kleindorfer, DOI:<https://doi.org/10.4337/9781849805964>, 2011.
9. Confraria, J., Ribeiro, V.M., Franco, A., Pereira, F., A Case Study of Density of Retail Outlets in Portugal: Regulation and Politics in Postal Markets, In M. A. Crew, P. L. Parcu & T. Brennan (Eds.), The Changing Postal and Delivery Sector Towards A Renaissance (pp. 97–114). Springer International Publishing Switzerland 2017, 2017.
10. Damien Geradin, Is mandatory access to the postal network desirable and if so at what terms?, European Competition Journal, 11:2-3, 520-556, DOI: 10.1080/17441056.2016.1152836, 2015.
11. ERGP, Costing access to the postal network, services and elements of infrastructure, ERGP PL (17) 47, 2017.
12. ERGP, ERGP Report on “access” to the postal network and elements of postal infrastructure, Ref. Ares(2015)5488465 - 01/12/2015, 2015.
13. RARC Report, The Postal Service’s Role as Infrastructure, Report Number RARC-WP-15-003, Office of Inspector General, United States Postal Services, 2014.
14. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, (2016), Industrial relations in the postal sector.
15. Universal Postal Union, Regional Development Plan 2017-2020, Postal Networks: Actors in the Social and Economic Development of the Africa Region, 2017.

Допълнителна литература:

1. Годишни доклади на Комисия за регулиране на съобщенията, Анализ на пазара на пощенски услуги, <http://www.crc.bg/section.php?id=2&lang=bg>
2. Годишни отчети на Български пощи ЕАД, <http://www.bgpost.bg/>

3. Švadlenka, L., Dobrodolac, M., Blagojević, M., Application of Tracking Technologies in the Postal System, ICTTE 2016: proceedings of the 3rd International Conference on Traffic and Transport Engineering, 2016.

14. Методи и критерии на оценяване:

Методът на преподаване е в лекционна и дискуссионна форма, според спецификата на разглежданата материя. В учебните занятия се използва мултимедия. Практическите упражнения се провеждат посредством решаването на тестове, аналитични задачи и казуси. Въз основа на придобитите знания от лекциите по дисциплината, студентите разработват самостоятелно аналитични с практическа насоченост задачи и казуси, които представят и обсъждат по време на практическите упражнения. Формите за контрол се осъществяват чрез контролна карта отразяваща присъствията и постигнатите резултати. Студентите получават заверка на дисциплината при условие, че имат не по-малко от 50% посещения на лекционните занятия и максимум 2 пропуснати практически занятия.

Постигането на поставената цел на обучението се контролира чрез писмен изпит под формата на тест по време на изпитната сесия. Оценката се формира чрез точкова скала, като се взема предвид участието в практическите упражнения, и индивидуалната работа на студента през семестъра.

Окончателната оценка по дисциплината се оформя на базата на точкова система като максималния брой точки, който студентите могат да получат е 100. Те се формират от следните дейности:

- оценяване в процеса на обучение – 50 точки (разработен проект – носи 50% тежест от крайната оценка);
- успешно решаване на писмен Тест – 50 точки (носи 50% тежест от крайната оценка).

Тестът по дисциплината се състои от 15 затворени въпроса, като въпросите имат само един верен отговор и 2 отворени въпроса.

За всеки верен отговор на затворените въпроси се дават по 2 точки, а за всеки грешен отговор се дават по 0 точки. Получаването на точките на отворените въпроси, е както следва: перфектно разработен - 10 точки, изчерпателно разработен - 8 точки, неизчерпателно разработен - 6 точки, задоволително разработен - 4 точки, незадоволително разработен - 2 точки и невярно разработен - 0 точки.

Оценката от теста се получава в зависимост от броя на получените точки, както следва:

Таблица 1.

Брой точки	Оценка по шестобалната система
От 0 до 10 точки	Слаб 2 (F)
От 11 до 20 точки	Слаб 2 (FX)
От 21 до 25 точки	Среден 3,00 (E)
От 26 до 30 точки	Среден 3,00 (D)
От 31 до 35 точки	Добър 4,00 (C)
От 36 до 40 точки	Мн. добър 5,00 (B)
От 41 до 50 точки	Отличен 6,00 (A)

Формирането на крайната оценка е на базата на получените точки, като съответствието между броя точки и оценката по шестобалната система е дадено в Таблица 2.

Таблица 2.

Брой точки	Оценка по шестобалната система
От 0 до 30 точки	Слаб 2 (F)
От 31 до 40 точки	Слаб 2 (FX)
От 41 до 50 точки	Среден 3,00 (E)
От 51 до 60 точки	Среден 3,00 (D)
От 61 до 70 точки	Добър 4,00 (C)
От 71 до 80 точки	Мн. добър 5,00 (B)
От 81 до 100 точки	Отличен 6,00 (A)

15. Език на преподаване: *български*